УДК
37.035.7 :
391 + 008

ТЕТЯНА ГУМЕНЮК, ТЕТЯНА ПОЛТОРАЦЬКА
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

УКРАЇНСЬКИЙ СТИЛЬ В ОДЯЗІ ЯК ВИРАЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ МОДИ

Мета: проаналізувати використання українського стилю в сучасному одязі, вплив його на формування національної свідомості майбутніх фахівців індустрії моди.

Ключові слова: український стиль, національна свідомість, одяг, бренд, дизайнери, майбутні фахівці індустрії моди.

Постановка завдання. Дослідити український стиль в сучасному одязі та використання його як інструменту самовираження та ідентифікації майбутніх фахівців індустрії моди. Проаналізувати вираження через одяг різних аспектів національної свідомості та провести порівняльний аналіз українських брендів, які відіграють важливу роль у підготовці майбутніх фахівців індустрії моди.

Методи досліджень. Для вирішення поставленого завдання використано теоретичний аналіз наукових, популярних та архівних джерел; використано метод співставлення та порівняльного аналізу.

Результати досліджень. Український стиль в одязі серед сучасної молоді є набагато більше, ніж модна тенденція. Скоріше це яскравий вираз національної ідентичності та свідомий вибір свого культурного коріння. Цей феномен став сьогодні візуальним маніфестом єдності та гордості української нації.

Сучасний український стиль поєднує в собі традиційні мотиви із сучасними трендами, створюючи таким чином унікальний та адаптований до повсякденного життя образ. Вишиванка залишається центральним елементом і найбільш впізнаваним символом. Вона перестала бути лише святковим вбранням і вже інтегрувалася у повсякденний гардероб. Слід зауважити, що молодь обирає мінімалістичні, геометричні або абстрактні орнаменти, адаптовані під сучасний крій. Зберігається значення кольору та символіка орнаментів, але подача стає більш актуальною (ручна вишивка часто заміняється машинною). Сьогодні все частіше в одязі можна побачити Тризуб, з'являються мотиви з народного мистецтва (петраківський розпис,

козацькі образи, квіткові візерунки). Українські мотиви останнім часом все частіше можна зустріти у стилі стрітстайл – зручний, функціональний, масовий одяг, що робить національний стиль доступним та модним для молоді. Маємо зазначити, що одяг в українському стилі, служить майбутнім фахівцям індустрії моди потужним інструментом самовираження та ідентифікації, що можна прослідкувати через аспекти свідомості (табл.1):

Таблиця 1. Вираження національної свідомості в одязі

Аспект свідомості	Вираження через одяг
Патріотизм та солідарність	Носіння національних кольорів і символів демонструє відкриту підтримку своєї країни. Це сигнал «Я свій»
Культура та гордість	Свідомий вибір вишиванки або етномотивів в одязі говорить про цінність та унікальність української культури, відмову від меншовартості та наслідування чужих образів
Екологічні та локальність	Популярність одягу від українських дизайнерів та виробників, які використовують в одязі традиційні українські полотна та етнічні образи, що підтримує локальну економіку та свідоме споживання
Історичний зв'язок	Одяг виступає як місток до минулого, нагадуючи про коріння, традиції та важливі історичні віхи

Значну роль у популяризації та модернізації національного стилю відіграють українські дизайнери, піднявши український національний стиль на рівень високої моди, популяризуючи українську культуру не тільки в Україні, але й по всьому світу. Вони експериментують з кроєм, текстильними полотнами та поєднанням і стилізацією орнаментів, адаптуючи традиційний одяг до вимог сучасної естетики. Їхні бренди використовують соціальні мережі для просування, роблячи національний одяг частиною інфлюенсерської культури та візуально привабливого контенту. Низка українських дизайнерів та брендів зробили використання національних мотивів своєю візитівкою, перетворивши український стиль з музейного експонату на сучасний, трендовий та світовий продукт. Сьогодні український національний одяг, зокрема вишиванка та її сучасні інтерпретації, став помітним елементом у гардеробах багатьох світових знаменитостей, політиків та публічних осіб. Ці знаменитості часто обирають українські етно-мотиви для публічних виходів, фотосесій або повсякденного життя. До прикладу, Демі Мур – американська акторка, відома шанувальниця суконь-вишиванок від українських брендів; Гітанас Науседа – президент Литви, одягав вишиванку та інші знаменитості, яким до вподоби українське вбрання.

Досліджуючи дизайнерську діяльність в індустрії моди, виявляємо два напрями брендів: елітні бренди – від Кутюр та адаптація для Світу; мас-маркет та адаптація для повсякдення. Елітні бренди відмічаються тим, що вивели український стиль на міжнародний рівень, пропонуючи одяг світу одяг високого естетичного класу. Мас-маркет бренди орієнтовані на широку аудиторію, інтегруючи національну ідею у доступний та повсякденний одяг. Представимо порівняльний аналіз цих двох брендів та їх представників в табличній форми (табл.2):

Таблиця 2. Характеристика та порівняльний аналіз українських брендів

Бренд	Ключовий елемент в одязі	Стиль / подача	Вплив на свідомість молоді
Vita-Kin [3]	Складна вишивка, бохо-крій	Розкішний етношик	Легітимізація етно як світового тренду, підвищення престижу національного одягу
Yuliya Magdtch [4]	3D-вишивка, яскраві кольори	Кутюрний етно-люкс	Демонстрація багатства українського ремесла та його високої вартості
Etnodim [2]	Автентичні візерунки, льон	Доступне Етно-кежуал	Інтеграція вишиванки у повсякденне життя, популяризація її символіки, духовне відродження української нації
ByMe [1]	Символи, кольори	Мінімалістичний свідомий стрітстайл	Заохочення інтелектуального патріотизму та дослідження культурних кодів

Ці бренди виконують багатофакторну місію: зберігають українські традиції, адаптуючи їх до сучасності; популяризують українську культуру у світі; трансформують національну свідомість українців на естетично привабливу та актуальну форму самовираження для молоді; впливають на формування національної свідомості майбутніх фахівців індустрії моди, підтримуючи партнерство із закладами освіти. Майбутні фахівці індустрії моди мають усвідомлювати, що український стиль в сучасному одязі – це потужний комунікативний інструмент і маркер національної ідентичності в сучасному світі. Тому процес підготовки таких фахівців передбачає два аспекти: переосмислення спадщини; свідомий вибір. Для реалізації цього бачення пропонуємо наступний підхід в навчанні для досягнення результату: 1) аналіз та дослідження, який передбачає: семестрові проєкти з дослідження національних регіональних особливостей крою та технік вишивки, головних уборів, взуття та інших аксесуарів; дослідження історії моди в українському

контексті, зокрема народної творчості та творчості знакових українських дизайнерів у різні періоди; вивчення світового досвіду інтеграції національних мотивів; 2) дизайнерська практика: практичні завдання на деконструкцію та реконструкцію традиційних елементів народного костюму, експерименти з фактурами та інноваційними матеріалами з ефектом «старовини»; постійний розвиток майстерності через виконання проєктів, присвячених ручній роботі та рідкісним технікам, інтеграція їх у промисловий дизайн; 3) формування професійної позиції: розвиток критичного мислення в комерціалізації національного стилю; навчання створенню візуальних історій, де українська естетика подається через призму високої моди, а не лише етнографії.

Висновок. Сучасний український стиль в одязі - це свідомий культурний код, який є відповіддю на суспільні виклики та способом самоствердження нації. Використання традиційних елементів у новому, сучасному контексті свідчить про життєздатність культури та глибоке, органічне відчуття національної свідомості, яке сучасна українська молодь готова відкрито демонструвати світові. Важливу роль в цьому процесі відіграють українські дизайнерські бренди, які виконують багатофакторну місію, однією з яких є формування національної свідомості майбутніх фахівців індустрії моди у форматі партнерської взаємодії із закладами освіти. Сприймаючи український стиль в одязі як ресурс нашої сили та унікальності, майбутній фахівець індустрії моди повинен стати «культурним амбасадором», здатним у своїй творчості не лише використовувати цей стиль, а й доносити та відкривати його світові.

Література

1. ByMe - Джерело : https://byme.ua/?srsltid=AfmBOooXNAOEc203y1pT3FpjjBAnUAN3-jpuz5pOUo8hLrO7ryLt6tFs
2. Etnodim - Джерело : https://etnodim.ua/about
3. Українська вишиванка у високій моді: сукні Віти Кін - Джерело : https://ukrainianchi.com/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B9-%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%96-%D1%81/
4. Юлія Магдич орієнтується на ринок США з новими фірмовими сумками, шарфами та весільними сукнями - Джерело : https://wwd.com/fashion-news/fashion-features/feature/yuliya-magdych-us-handbag-scarves-bridal-10445420/